

Çalışanların Mesai Takibi Amacıyla Biyometrik Verilerinin İşlenmesi

Kişisel Verileri Koruma Kurulu (“Kurul”), 2 Haziran 2026 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan, 29 Nisan 2026 tarihli İlke Kararı ile mesai takiplerinin biyometrik veri işlenerek gerçekleştirildiği uygulamaları kural olarak hukuka aykırı veri işleme faaliyeti olarak değerlendirmiştir. İlke Kararı, teknolojik gelişmelerle birlikte işverenlerin çalışan devam takibinde parmak izi, yüz tanıma, iris veya retina taraması gibi biyometrik tanımlama sistemlerini giderek daha yaygın şekilde kullanmaları üzerine alınmıştır.

Kurul, iş hukuku mevzuatında çalışma sürelerinin takip ve belgelendirilmesine ilişkin yükümlülükler bulunmasına rağmen, bu takibin biyometrik veri işlenerek yapılmasını açıkça öngören herhangi bir kanuni düzenleme bulunmadığını vurgulamıştır. Bu nedenle Kurul, mesai takibi amacıyla gerçekleştirilen biyometrik veri işleme faaliyetlerinin Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’nda yer alan “kanunlarda açıkça öngörülme” şartına dayandırılmayacağını değerlendirmiştir.

Kurul ayrıca mesai takibi amacıyla çalışandan alınan açık rızanın, işçi-işveren ilişkisindeki güç dengesizliği nedeniyle çoğu durumda özgür iradeyle verilmiş geçerli bir açık rıza olarak kabul edilemeyebileceğini belirtmiştir. Bunun yanında, açık rızanın geçerli olduğu varsayılrsa dahi veri işleme faaliyetlerinin Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’nda düzenlenen genel ilkelere, özellikle de amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma ilkelerine uygun olması gerektiğini vurgulamıştır.

Bu çerçevede Kurul, mesai takibinin biyometrik veri işlenerek gerçekleştirilmesinin özellikle ölçülülük ilkesiyle bağdaşmadığı sonucuna ulaşmıştır. Zira çalışan devam takibinin, özel nitelikli kişisel veri niteliğindeki biyometrik verilerin işlenmesini gerektirmeyen ve ihlal halinde ilgili kişiler bakımından daha sınırlı risk doğuran alternatif yöntemlerle sağlanması mümkündür. Kurul bu kapsamda işverenlere şifreli kart veya PIN tabanlı sistemler, geleneksel imza föyleri ve devam çizelgeleri, RFID/NFC kimlik kartları veya denetçi gözetiminde manuel kayıt yöntemleri gibi daha az müdahaleci alternatifler kullanmalarını tavsiye etmiştir.

Söz konusu İlke Kararı doğrultusunda, mesai takibi amacıyla biyometrik veri işlemeye devam eden işverenler bakımından idari para cezası riski bulunmaktadır. Bu nedenle işverenlerin mevcut uygulamalarını gözden geçirmeleri ve alternatif mesai takip yöntemlerine geçişi ivedilikle değerlendirmeleri önem arz etmektedir.